

Qeqqata Kommunianni katersugaasiviit

- Killiffiit takorluukkallu

Assiliisoq: Tea Dahl Christensen. Maniitsup Katersugaasivia. 2008-mi juunimi

Assiliisoq: Anne Bahnson. Sisimiut Katersugaasiviat. 2009-imi januaarimi

2009-mi katersugaasiviit pillugit isumasioqatigiinnissamut nassuiaat
Sisimiut Katersugaasiviannit aamma Maniitsup Katersugaasivianit suliarineqartoq

Aallaqqaasiut

Nassuiaammi matumani Maniitsumi Sisimiunilu katersugaasiviit kommuninit aqunneqartut marluk sammineqassapput. Nassuiaat Qeqqata Kommuniani katersugaasiviit ataatsimut takorluugaasa ajornartorsiutaasalu arlaliusut suussusersineqarnerannik inerneqartussaavoq. Naggataagut inassuteqaatit arlallit, kommunit aaqissuussaaneranni nutaami katersugaasiviit siunissaannik paasiniaanermi katersugaasiviit kommunip ataanniillutik ingerlanissaannut aallartitsisussat takussutissiorneqassapput.

Anne Bahnson
Sisimiut Museum

Tea Dahl Christensen
Maniitsoq Museum

Killiffiit takorluukkallu

Katersugaasiviit pingaartumik tassaapput najukkani katersugaasiviit – katersugaasiviillu akisussaaffeqarfiisa kommunit (maanna) killeqarfitoqqaat malippaat. Tassalu Sisimiut Katersugaasiviata sumiiffimmi, 2008-p naanera tikillugu Sisimiut kommunerisimasaani katersuisarneq uppernarsaasiortarnerlu isumagissavaa, kiisalu Maniitsup Katersugaasiviata Maniitsup kommunerisimasaani suliassat isumagissallugit.

Katersugaasiviit marluusut taakku kulturip oqaluttuarisaanerani katersugaasivittut atorput, nunatsinni kulturikkut kingornussat isumagineqarnerannut paasissutissiissutigineqartarnerannullu akisussaaffeqartut, kisiannili ersarissumik najukkami suliassanut akisussaaffiligaapput. Katersugaasiviit katersugaasiveqarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 30. oktober 1998-imeersoq naapertorlugu ingerlanneqarput.

Qeqqata Kommuniani katersugaasiveqarnermi kisitsisit pingaarnert paasissutissallu

Kommunini katersugaasiviit Namminersornerullutik Oqartussanit akuerisat:

Maniitsup Katersugaasivia

Sisimiut Katersugaasiviat

Katersugaasiviit namminersortunit ingerlanneqartut:

Kangerlussuarmi katersugaasivik

Suliniuteqarfiussat:

Kangaamiuni katersugaasivik

Kommunip katersugaasiviini aningaasaqarnikkut tunngavissat:

2009-mut missingersuutit, Maniitsaq: KR 790.000

2009-mut missingersuutit Sisimiut: KR 2.695.000

2008-mi pulaartut:

Maniitsup Katersugaasivia: Pulaartut 1418-it

Sisimiut Katersugaasiviat: Pulaartut 10.765-it

Katersugaasivinni marluusuni najukkami innuttaasut pingaarnertut siunnerfigineqarput. Ilassummi matumani aasaanerani umiarsuarnut ilaallutik takornariat illoqarfinnut tikittartut amerlasuut Sisimiut Katersugaasiviata pulaarneqartarneranut katersugaasiviup naatsorsuutaanut annertuumik sunniuteqartartut (tak. kisitsisit pingaarnert matuma siuliani saqqummiunneqartut) takuneqarsinnaavoq. Tassunga assersuutitut taaneqassaaq, 2008-mi umiarsuaq sinersorluni takornariatitsisartuq ataasiinnaq Maniitsumut tikissimammat.

Katersugaasiviit marluk taakku illunut eqqissisimatitanut inissitaapput, misilittakkallu malillugit ingerlatsinermut aningaasaliisoqartillugu tamanna eqqarsaatigineqartariaqarpoq. Illut eqqissisimatitat ingerlanneqarnerini pitsanngorsaaneermut aserfallatsaaliuinemullu atatillugu immikkut ittunik iliuuseqarnissaq pisariaqartarpoq. Pitsanngorsaaneerit amerlanertigut illut titartarneqarnerini immikkut ilisimasallit naliliisinneqarnissaat, taamatullu suliassat illup sananeqarnerani sanariaasiusoq atorlugu suliarineqarnissaat pisariaqartarpoq. Katersugaasiviit kommunimut, kulturikkut inuunermut minnerunngitsumillu katersugaasivinni katersaatit eqqarsaatigalugit avammut kiinnertartutut pitsaasutut inississappata, kommunit ilusiligaanerani nutaami suliassaqarfik taanna nutaamik naliliiffigineqartariaqarpoq. 2008-p ingerlanerani Sisimiut Katersugaasiviata illutaani aserfallatsaaliuinerneq ingerlatsisoqarpoq. Illut tamarmik qalipanneqarput. Maniitsumi aserfallatsaaliugassanik pisariaqarluinnartunik peqarpoq, ajoraluartuilli 2009-mi tamatumunnga aningaasaliisoqarsimangilaq.

Katersugaasivinni marluusuni taakkunani pisortatut atorfinni marluusuni sulianut ilinniarsimasunik sulisoqarpoq. Taakku saniatigut Sisimiuni ikiortit piffissaq tamakkerlugu atorfeqartinneqartut marluk sulisorineqarput, aamma atorfik sapaatit akunnerannut

nalunaaquttap akunnerisa 25-it missaanni suliffiusartooq, ullut 14-ikkaarlugit akissarsiaqartitsivigineqartoq pigineqarluni. Tamatuma saniatigut piffissami angallaffiunerpaasumi pulaartunik eqimattakkaanik annerusunik isumaginnittussat sulisussanik aggersaasoqartarpoq.

Maniitsup Katersugaasiviani maannarpiaq katersugaasivimmi inspektørimik ataasiinnarmik atorfeqartitsisoqarpoq. Piffissami matumani katersugaasivimmi ikiortitut atorfik saqqumitinneqarpoq (saqqummiuteqqitaq), tassanilu marsip qaammataata ingerlanerani atorfinitsitsisoqarnissaa neriuutigineqarpoq. Kisianni ataatsimut isigalugu Maniitsumi akissarsiasanut aningaasaliissutit ikippallaarput, aammalu assersuutigalugu eqqiaanermut, siunnersortinik ikiorteqarnermut assigisaannullu aningaasanik immikkoortitsisoqarsimanngilaq.

Sisimiut Katersugaasiviat 2008-p qiteqqunnerata tungaanut perorsaasumik katersugaasivilerinermik tunuliaqutaqartumik atorfeqartitsisimavoq, neriuonarporlu tamatumuunakkut katersugaasivimmi atuarfiup sullinneqarnerani "perorsaaviumi" ilisimasat annertusisimassasut. Maniitsup Katersugaasivia ikiortimik imaluunniit perorsaasumik katersugaasivilerinermik tunuliaqutaqartumik atorfinitsitsisussaavoq, taassumalu atuarfiit sullinneqarneranni neqeroorutit illoqarfimmut nunaqarfinnullu qaninnerusunut, meeqqerivinnut atuartunullu iluaqutaasumik annertusassavai ineriartortissallugillu. Taakku tassaasinnaapput ilisimasanik isumassarsianilluunniit ingerlatitseqqittarneq, kommunimi kikkunnut tamanut pitsaasunik neqerooruteqarsinnaanissamut pilersitsiviusoq.

Suliassaqarfiup iluani katersugaasiviup pisinnaasatik maannamut ataqatigiissarineq ajorpaat. Katersugaasiviit nunap aggornerini akisussaaffeqarfiit assigiinngitsut marluk tigummisimavaat, suliallu eqqarsaatigalugit taassuma atorneqarnerata ingerlaannarnissaa katersugaasivinnit kissaatigineqarpoq. Kisianni sammisassatigut katersugaasiviit marluusut suleqatigiinnerminnik ataqatigiissaarinnissaat naleqqutissaaq, taamaalilluni katersugaasiviit tamarmik ilisimasat immikkut ittut pigeriikkatik aallussinnaassallugu. Sisimiut Katersugaasivianni niuernerq, suliffissuaqarneq imarsiornerlu immikkut ittumik sammineqarput, kiisalu Maniitsup kommuniani ilaatigut najukkami sanalukkat, soorlu tupilaat qiperukkallu allat qissianik sanaat, najukkami eqqumiitsuliortunit sularineqarsimasut aallunneqarlutik. Siunissami saqqummersitanik ataavartussanik nutaanik ilusilersuinermi nunap timaata atorneqarnera sammineqassaaq, taannalu nunap timaata ukiut tuusintillit ingerlanerini piniarnermut atorneqarneranut tunngasuussaaq. Kingulliullugu taaneqartoq piviusunngortinneqassappat, maanna atuakkanik atorniartarfiup illutaa katersugaasivimmut ilanngunneqartariaqarpoq, taamaattumillu siunissami atuakkanik atorniartarfik sumut inissinneqarsinnaanersoq pillugu aaqiisoqartariaqassaaq (nuunnissaaq atuakkanik atorniartarfiup pisortaasa kissaatigalugu piffissami sivisunerusumi saqqummiuttarsimammassuk). Tassalu sammisat eqqarsaatigalugit siammasinnerulersitsineq pitsaasoq anguneqassaaq, taamaalillunilu kommunimi innuttaasut katersugaasivimmut pulaarnerminni allanngorartunik assigiinngiiaartunillu misigisassaqaalissapput.

Siunnersortinik ikiorteqartarneq katersugaasiviit suleqatigiiffigissallugu eqqarsaatigilluarsinnaavaat, taamaalillunilu assersuutigalugu sullissivinni assigisaannilu allani ilinniartut misiliitillugit sulisorineqartarnerinut aqqissuussinerit ataatsimut

pilersinneqarsinnaalissapput. Saqqummersitsinerit ilaasa siunissami ataatsimut suliarineqarsinnaasarnissaat katersugaasivinnit eqqarsaatigineqarpoq – tassalu tamatuma 2009-mi kommunit kattussimasut marluullutik saqqummersitsinerannik, illoqarfinni marluusuni takutinneqartussanik inerneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Katersugaasiviit kattussinermut atatillugu suleqatigiinnissamik aallarnisaalereerput, tassalu Jette Bangip Maniitsumi assilisai Sisimiuni kommunip allaffiani takutinneqarput, aammalu allanik pisoqarluni.

Suleqatigiinnissamut periarfissat

Assersuutigalugu illuni ajoqutinik pitsanngorsaannerit atatillugu ataatsimoorluni siunnersortinik ikiortissarsiortoqarsinnaavoq. Iisimasanik nuussinissaq annertunerusumik aningaasartuuteqarfiunngitsumik pisinnaavoq. Ataatsimut saqqummersitsinerit, sammisaqartitsinerit misigisassarsiortitsinerilluunniit Katersugaasiveqarnermi allaffissornermilu “suleriaatsinik pitsaanerpaanik” ataatsimoorussanik ineriartortitsineq. Katersugaasivinni siulersuisut (atuisut?) suliniuteqarluartut pillugit misilittakkanik avitseqatigiinneq.

Inassuteqaatit

Maniitsup katersugaasiviani akissarsiassanut aningaasanik nuussisoqassaaq, taamaalillunilu katersugaasivimmi inspektørip suliaqarfinnut tunngasut aallunnerusinnaalissavai.

Katersugaasiviit illutaasa pitsanngorsaannermut aserfallatsaaliuinernullu atatillugu immikkut iliuseqarfigineqartariaqarlutik eqqissisimatitaanissaat politikerit tungaanniit suliniutigineqassasoq, aammalu tamatumunnga naleqquttunik aningaasaliisoqassasoq katersugaasivinniit kaammattuutigineqarpoq.

Aamma illut eqqissisimatitat allat katersugaasiveqarnermut ilaatinneqarsinnaanissaat kissaatiginarsinnaavoq.

Maniitsup Katersugaasiviata katersugaatinik assinillu, kiisalu allaffissornermi sulianik REGON-imut nalunaarsuinini ingerlateqqissavaa, tamannalu ulluinnarni sulinermut oqinnerulersitsisussaavoq. Sisimiuni suliassaq taanna aallartinneqassaaq. Tassani ataatsimut malitassanik/naqiterisarnermut ilitersuutinik il.il. ataatsimorussanik atulersitsinissaq akuerineqarsinnaavoq.

/Ulloq 10. februar 2009